

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

Факультету іноземної філології

(назва факультету)

Рошко М.М.

(прізвище, ініціали)

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Методика навчання зарубіжної літератури»
для студентів II курсу денної форми навчання
та III курсу заочної форми навчання**

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014.02 Середня освіта. Мова і література (Англійська/німецька/французька/румунська)
Предметна спеціальність	014.02 Середня освіта.
(Спеціалізація) (за наявності)	Англійська/німецька/французька/румунська мова і література
Освітня програма	Англійська/німецька/французька/румунська мова і література. Зарубіжна література.
Статус дисципліни	нормативна
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика навчання зарубіжної літератури» для студентів II курсу денної форми навчання та III курсу заочної форми навчання факультету іноземної філології. 2023 __ р. – _11_ с.

озробник: ст.викл. Гаврило І.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри романських мов та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол № _8_ від «_30_»_травня_2023 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № _6_ від «_30_»_червня__2023_р.

Голова науково-методичної комісії

Синьо В.В.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

«_____» _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЕКТС – 3		
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
Кількість модулів – 1	1-ий	2-ий
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 3	Семестр	
Вид підсумкового контролю - екзамен	2-ий	4-ий
	Лекції	
Форма підсумкового контролю: усний	10 год.	4 год.
	Практичні (семінарські)	
	20 год.	4 год.
	Лабораторні	
	- год.	- год.
	Самостійна робота	
	60 год.	82 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу:

• дати студентам, що опановують принаймні дві провідні європейські мови, необхідні знання сучасної теорії і практики викладання зарубіжної літератури в школі, забезпечити інтеграцію традиційних літературознавчих, культурологічних, психолого-педагогічних, нових методологічних підходів, принципів, методів, прийомів з тим, щоб отримані на цій основі професійно-педагогічні знання, вміння, навички переплавилися у фах.

• окреслити особливості сприйняття та аналізу художніх текстів у перекладах;

• навчити новим принципам вивчення зарубіжної літератури у школі (нерепресивної свідомості, реабілітаційності, іманентності, країнознавства, компаративності, контекстуального розгляду літературних явищ, репрезентативності, етнокультурності, міжнаціонального підходу тощо).

Відповідно до освітньої програми «**Англійська/німецька/французька/румунська мова і література. Зарубіжна література.**», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ФК 2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК 3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК 5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ПК 1. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі середньої освіти.

ПК 2. Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти професійно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК 4. Здатність застосовувати практичні навички моделювання, конструювання освітнього процесу і змісту іншомовної підготовки для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземної мови та зарубіжної літератури у середніх навчальних закладах, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК 6. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання зарубіжної літератури» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК 2	Філософія
ОК 17	Психологія (в т.ч. вікова)
ОК 8	Англійська мова (практичний курс). Рівні B2-B2+
ОК18	Історія та культура країн, мова яких вивчається
ОК 19	Історія зарубіжної літератури (античність, Середні віки, Відродження, XVII-XVIII століття)
ОК24	Вступ до літературознавства
ОК25	Пропедевтична педагогічна практика

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Англійська/німецька/французька/румунська мова і література. Зарубіжна література», вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання зарубіжної літератури» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.	ПРН 1
Демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.	ПРН 2
Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.	ПРН 4
Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.	ПРН 9
Демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.	ПРН 10
Демонструє знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і	ПРН 13

свобод людини в Україні.	
Застосовує на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.	ПРН 14
Характеризує тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначає світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; аналізує твір за його ознаками і в контексті епохи, називає жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.	ПРН 19
Уміє критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.	ПРН 23

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне опитування, підсумкові контрольні роботи, екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Семінарські заняття (усні відповіді, презентації)

Форма модульного контролю: модульна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	10	50
Реферат	-	-
Есе	-	-
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях

- «відмінно» – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання та знання художнього тексту при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі художнього тексту;

- «задовільно» – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми або дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття та факти з художнього тексту, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища художнього тексту;

- «незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі чи в художньому тексті, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Критерії оцінювання презентації

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бал
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 бали
3.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	1 бал
Разом		5 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота містить 25 закритих тестових завдань. Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, - 50 (по 2 бали за кожен правильно виконаний тест) за тестові завдання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Програмою передбачено таку форму контролю, як екзамен. Підсумковий семестровий контроль здійснюється за результатами модульного контролю та усної відповіді на питання, що входять до екзаменаційних білетів. Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу **ECTS**.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ЕКТС	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мін. бал - Макс. бал
A	<i>відмінно</i>	Зараховано	90-100
B	<i>добре</i>		82-89
C			74-81

D	задовільно		64-73
E			60-63
FX	незадовільно	Незараховано	35-59
F			0-34

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

1. Оцінка «відмінно» (90–100 б.) виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні та практичні питання. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді описок.
2. Оцінка «добре» (74-89 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в повному обсязі, висвітлені всі теоретичні та практичні питання, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих питань. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді технічних помилок та описок.
3. Оцінка «задовільно» (60-73 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні або практичні питання, але практичне питання в основному виконане. Можлива присутність деяких грубих теоретичних або практичних помилок.
4. Оцінка «незадовільно» (1-59 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні або практичні питання. Незадовільна оцінка може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методика навчання зарубіжної літератури

Тема 1. Методика навчання зарубіжної літератури: структура та завдання курсу. Сутність, мета і завдання літературної освіти в 11-річній загальноосвітній школі. Компетентнісний підхід програм із зарубіжної літератури НУШ. Змістові лінії літературного компонента Держстандарту: емоційно-ціннісна, літературознавча, культурологічна, компаративна.

Тема 2. Планування та організація праці викладача світової літератури. Навчальні програми зі світової літератури. Календарне, тематичне, календарно-тематичне, поурочне планування. Рубрики календарно-тематичного планування, розрахунок годин, відведених на уроки різних типів. Робочі програми, підручники та посібники зі світової літератури.

Тема 3. Урок зарубіжної літератури. Класифікація та типи уроків. Оцінювання учнівських робіт. Структура уроку. Тема уроку, її мотивація.

Тема 4. Поняття про метод, принципи класифікації методів. Різновиди методів: творче читання, евристична бесіда, дослідницький метод, репродуктивний метод. Прийоми навчання як засіб реалізації методів, їх різновиди. Методи і прийоми навчання на уроках зарубіжної літератури.

Тема 5. Особливості аналізу поетичного, епічного та драматичного твору на уроках зарубіжної літератури.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1.	42	2	4	-	-	40	53	1	-	-	-	52
Тема 2.	6	2	4	-	-	4	11	1	-	-	-	10
Тема 3.	12	2	4	-	-	10	11	1	-	-	-	10
Тема 4.	8	2	4	-	-	4	11	1	-	-	-	10
Тема 5.	22	2	4	-	-	2	4		4	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	90	10	20	-	-	60	90	4	4	-	-	82
Усього годин	90	10	20	-	-	60	90	4	4	-	-	82

6.3 Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Принципи та шляхи аналізу художніх творів	2
2	Приклад аналізу епічного літературного твору в школі на прикладі «Кішки на дощі» Е. М. Хемінгвея	2
3	Презентації та унаочнення по твору «Кішка на дощі» Е. М. Хемінгвея	2
4	Приклад аналізу ліричного літературного твору в школі на прикладі твору Т.С. Еліота «Порожні люди»	2
5	Презентації та унаочнення по твору Т.С. Еліота «Порожні люди»	2
6	Приклад аналізу оповіді за твором Р. Акутагави «В чагарнику».	2
7	Презентації та унаочнення по твору Р. Акутагави «В чагарнику».	2
8	Приклад аналізу драматичного літературного твору.	2
9	Презентації та унаочнення по твору В.Вайкса «Family 2.0»	2
10	Використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) у процесі навчання	2
	Разом	20

6.4 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (денне)	Кількість Годин (заоч)
1	Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо	20	40

2	Ознайомлення з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти	10	30
3	Підготовка до практичних занять	10	2
4	Робота зі словником літературознавчих термінів	4	6
5	Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	1	-
6	Створення презентацій за заданою проблематикою	5	2
	Разом	60	82

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: інтерактивна дошка, комп'ютер, проектор, інтернет під'єднання.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>
2. Закон про повну загальну середню освіту. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednyuaa-sch2016/konceptsiya.html>
4. Актуальні питання методики викладання літератури: Навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2017. 65с
5. Ісаєва О. Підручник для представника цифрової епохи в запитаннях і відповідях (про деякі особливості нового підручника «Зарубіжна література», 10 клас). Київ: УОВЦ Оріон, 2018. 230 с.
6. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ : Міленіум, 2019. 110 с.

Допоміжна

1. Богосвятська А.І. Професійний статус учителя зарубіжної літератури //Зарубіжна література в школах України. 2014. №12. С.26-30.
2. Богосвятська А. І. Сучасні форми і методи навчання в системі формування духовно-моральної культури учнів. Зарубіжна література в школах України. 2014. №11. С. 21-25.
3. Життя не стоїть на місці (Про оновлення навчальної програми із зарубіжної літератури для 5-9 класів): інтерв'ю з О. Ніколенко та Л. Юлдашевою. Зарубіжна література в школах України. 2017. № 6. С. 5-7.
4. Ісаєва О. О. Вивчення літератури в цифрову епоху: про реалії сьогодення і перспективи в майбутньому. Всесвітня література в школах України. 2016. № 1(415). С. 3–8.
5. Козлик І. В. Про методологічні засади викладання зарубіжної літератури. Зарубіжна література в навчальних закладах. 2016. № 6. С. 9–11.
6. Ковбасенко Ю. Селекція літературних творів для шкільних програм як методична проблема. Всесвітня література в сучасній школі. 2016. №6. С. 3–5
7. Костюк Ж. Критичне мислення на уроках світової літератури як засіб формування в учнів гуманістичного світогляду. Всесвітня література в сучасній школі. 2014. №9. С.38-41
8. Ніколенко О. Про програми, підручники й нові книжки. Всесвітня література в школах України. 2018. № 7-8. С. 2-5 13.
9. Ніколенко О. Компетентності – сходинки до сучасного світу. Всесвітня література в школах України. 2018. №1. С. 2-4.

Методичні та художньо-літературні журнали

1. Дивослово.
2. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України.
3. Зарубіжна література в навчальних закладах.
4. Зарубіжна література.
5. Вікно у світ... Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання.
6. Всесвіт.
7. Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання: науково-методичний журнал. – К. : Незалежний центр наукових досліджень зарубіжної літератури.
8. Всесвітня література та культура: науково-методичний журнал. – К. : Антросвіт.
9. Зарубіжна література в школі: науково-методичний журнал. – Харків : Основа.

12. Інформаційні ресурси

1. pidruchnyk.com.ua/ - сайт підручників України.
2. Всесвіт: фаховий журнал зарубіжної літератури. – К. : Видавничий дім «Всесвіт»: ysesvit-journal.com
3. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. – К. : Антросвіт: <https://zl.kiev.ua/>
4. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. – К.: Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України: <https://il-journal.com/index.php/journal>